

ISTARSKA ŽUPANIJA REGIONE
ISTRIANA

Institut za poljoprivredu i
turizam

Institute of Agriculture and
Tourism

RADIONICA „ODRŽIVI TURIZAM I PRIMJERI DOBRE PRAKSE”

ULOGA OZNAČAVANJA U TURIZMU (Koje oznake postoje u RH?)

Joelle Živolić, Institut za poljoprivredu i turizam, joelle@iptpo.hr

Poreč, 20. svibnja 2021.

ISTARSKA ŽUPANIJA REGONE
ISTRIANA

SADRŽAJ

1. Uvod
2. Istraživanje ekološkog ponašanja potrošača
3. Ekološke oznake
4. Oznake u EU
5. Oznake u Hrvatskoj
6. Oznake u Istri

ISTARSKA
ŽUPANIJA REGIONE
ISTRIANA

EKOLOŠKA ODGOVORNOST

- Ekološka odgovornost je po definiciji dužnost koju ima tvrtka da svoje poslovanje provodi tako da štiti okoliš.
- Komplementarno značenje koje se primjenjuje na potrošače (Pawaskar, Raut i Gardas, 2018).
→ Odgovornost potrošača da biraju proizvode kojima štite okoliš ili smanjuju otisak svojih navika na okoliš.

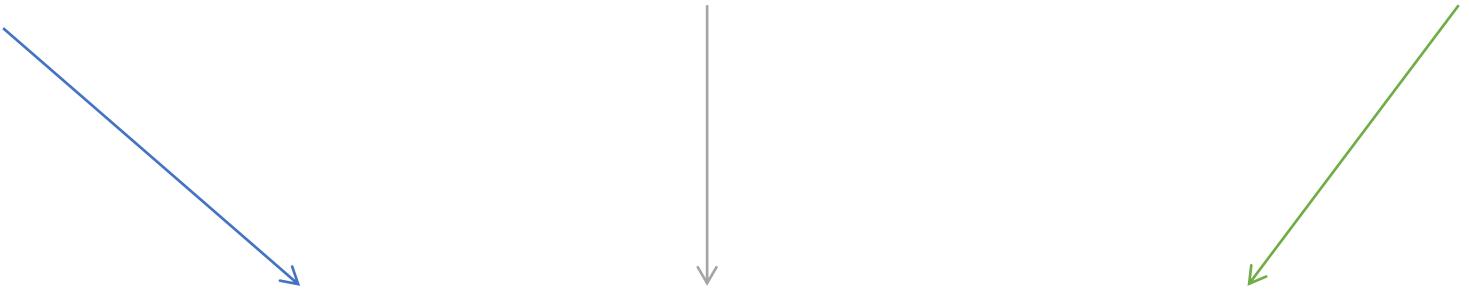
POTROŠAČKO PONAŠANJE

- Ključno za svaku proizvodnju.
- Indikator blagostanja pojedinaca i kućanstva – pokazatelj kvalitete života.
- Neodgovorno potrošačko ponašanje odgovorno je za značajan udio smanjenja kvalitete okoliša.
- Prema sintezi istraživanja (Ghvanidze i sur. 2016; Haws, Winterich i Walker Naylor 2014; Lee i sur. 2014.) postoje 4 profila potrošača;
 - Eko aktivni potrošači
 - Ekološki uvjereni potrošači
 - Ekološki razmotritelji
 - Potrošači koji poriču vrijednost ekoloških proizvoda

Kroz empirijsko istraživanje provedeno tijekom 2020.godine online anketom na uzorku od 104 ispitanika na području RH, prikupljeni su rezultati i potom analizirani;

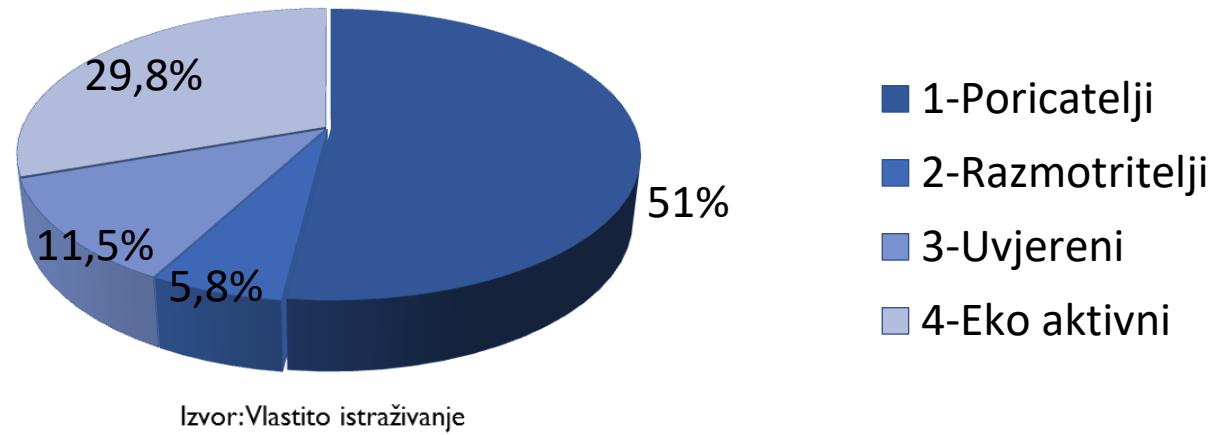
KATEGORIJA	BROJ POTROŠAČA	POSTOTAK POPULACIJE
1-Poricatelji	53	51,0%
2-Razmotritelji	6	5,8%
3-Uvjereni	12	11,5%
4-Eko aktivni	31	29,8%
Ukupno:	104	100,0%

Izvor: Vlastito istraživanje

Grafički prikaz kategorija ekološki osviještenih potrošača u Hrvatskoj

PORICATELJI

- Čine vrlo malo kako bi se poboljšali u tom pogledu (Haws, Winterich i Walker Naylor 2014).
- Negiraju vrijednost ekoloških proizvoda.
- Svest o ekološkim problemima je na izrazito niskim razinama.

RAZMOTRITELJI

- Ponekad čine postupke kako bi smanjili osobno zagađenje plastičnim otpadom.
- Tvrde kako ne mogu pronaći ekološki odgovorne proizvode.

UVJERENI

- Čine određene postupke kako bi smanjili svoj vlastiti utjecaj na okoliš, poput korištenja platnenih vrećica za kupovinu no ipak rjeđe nego ekološki aktivni potrošači (Lee i sur. 2014).

EKO AKTIVNI

- Uvijek ili često poduzimaju radnje kako bi aktivno poboljšali okoliš.
- Dvostruko veća vjerljivost da će izbjegavati meso, plastične boce i plastična pakiranja (Ghvaničidze i sur. 2016).
- Dvostruka veća vjerljivost da će koristiti proizvode osobne higijene koji su ponovno upotrebljivi.

Prikaz prosječnih ocjena kategorija potrošača unutar pojedinih polja

- Za svakog ispitanika dana je prosječna ocjena za svako od polja, te se time dobilo sedam numeričkih vrijednosti za svakog ispitanika, koje su potom provedene kroz postupak kategorizacije i time stvorene četiri navedene kategorije;

KATEGORIJA POTROŠAČA	PSIHOLOGIJA POJEDINACA	EKOLOŠKI ODGOVORNI STAVOVI	EKOLOŠKA ODGOVORNOST POJEDINACA	EKOLOŠKI ODGOVORNA PONAŠANJA	EKOLOŠKE NAVIKE KUPOVANJA	EKOLOŠKA OSVIJEŠTENOST PRIJATELJA I POZNANIKA	UKUPNA EKOLOŠKA OCJENA KATEGORIJE
1-Poricatelji	3,45	4,97	4,50	4,85	3,87	4,13	22,32
2-Razmotritelji	4,67	6,13	4,87	5,37	3,38	4,27	24,02
3-Uvjereni	4,62	5,57	5,53	5,29	4,92	5,60	26,91
4-Eko aktivni	3,90	6,14	6,04	5,85	5,14	5,22	28,38

Izvor: Vlastito istraživanje

EKOLOŠKE OZNAKE

Eko-oznake označavaju proizvode i usluge koje poštjuju visoke standarde zaštite okoliša tijekom životnog ciklusa.

Važan instrument u promicanju politike održive proizvodnje i potrošnje kojoj je cilj smanjiti negativan učinak proizvodnje i potrošnje na okoliš, zdravlje, klimu i prirodna dobra te poticati društveno odgovorno poslovanje i održive stilove života.

ISTARSKA
ZUPANIJA REGONE
ISTRIANA

EMAS

-Dobrovoljni sustav ekološkog upravljanja i neovisnog ocjenjivanja kojim organizacije procjenjuju utjecaj njihove djelatnosti na okoliš, informiraju javnost o trenutnoj procjeni stanja i napređuju učinkovitost rada u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša.

-Ključni elementi EMAS-a: učinkovitost, transparentnost i vjerodostojnjost

-PREDNOSTI UVOĐENJA EMAS-a u poslovanje;

- *Poslovna prednost koja može povećati udio na tržištu*
- *Smanjen utjecaj na okoliš i učinkovito korištenje resursa*
- *Optimizacija proizvodnih procesa i stvaranje dodane vrijednosti proizvodima i uslugama*

EU OZNAKE

EU ECOLABEL

- Službena dobrovoljna eko-oznaka Europske unije (EU) namijenjena označavanju proizvoda i usluga s manje nepovoljnim utjecajem na okoliš tijekom životnog ciklusa, u odnosu na slične ili iste proizvode i usluge iz iste skupine proizvod.

-U potpunosti se fokusira na okolišnu održivost i promiče ekološku izvrsnost.

ISTARSKA
ZUPANIJA ISTRIANA

EKO HOTELI - TRAVELIFE

- Međunarodni certifikacijski sustav koji promiče održivost unutar turističke industrije te pomaže turooperatorima, hotelima i ostalim smještajnim kapacitetima da upravljuju i prate svoj društveni i ekološki utjecaj, kao i da o svojim postignućima informiraju goste i partnere.
- Vodeća inicijativa za osposobljavanje, upravljanje i certificiranje turističkih tvrtki koje su posvećene održivom razvoju.
- Travelife Gold Award je priznanje hotelima koji u najvećoj mogućoj mjeri ispunjavaju stroge kriterije održivosti. (150 kriterija)

ISTARSKA
ŽUPANIJA

NAJVAŽNIJI KRITERIJI;

- Očuvanje okoliša kroz racionalizaciju potrošnje energije i vode te smanjenje onečišćenja kroz kontrolu otpada.
- Pozitivno djelovanje na socijalnom području poput brige o dobrobiti zaposlenika kroz osiguranje dobrih uvjeta rada i ulaganja u edukaciju.
- Suradnja s lokalnom zajednicom.
- Potpora lokalnoj ekonomiji.
- Briga o očuvanju i zaštiti tradicije.
- Razina komunikacije s gostima – uključivanje gostiju u aktivnosti održivog poslovanja (*organiziranje čišćenja plaža, isticanje važnosti recikliranja tijekom boravka u hotelu i racionalizacija u potrošnji vode i energije*).

ISTARSKA ŽUPANIJA
REGIONE ISTRIANA

PLAVA ZASTAVA

- Međunarodni ekološki program zaštite okoliša mora i priobalja, čiji je prvenstveni cilj održivo upravljanje i gospodarenje morem i obalnim pojasom.
- Dodjeljuje se samo za jednu sezonu.
- U program je trenutno uključeno 46 država iz cijelog svijeta kojima je turizam jedan od strateških ciljeva.

ISTARSKA
REGIONE
ZUPANIJA ISTRIANA

ZELENA PLAŽA – GREEN BEACH

- U okviru projekta INTERREG Mediteran MITOMED+ „Models of Integrated Tourism in the MEDiterranean Plus – MITOMED+“ implementiran je model Zelena plaža.
- Model Zelene plaže alat je za planiranje koji lokalnim vlastima i ostalim dionicima omogućuje bolju informiranost pri donošenju odluka o upravljanju plažama na održiv način.
- Ekološka ili održiva rekreacijska plaža koja implementira aspekte održivosti u okvire upravljanja omogućavajući kvalitetno provođenje slobodnog vremena ali i gospodarski razvoj uz istodobno očuvanje prirodne i kulturne baštine.
- Model Zelena plaža testira se u četiri zemlje: na Cipru (tri plaže), u regiji Toskana (tri plaže), Kataloniji (tri plaže) i u Istri.
- Oznaku Green beach prve u Istri doobile su plaže: Gradsko kupalište u Poreču, plaža Karpinjan u Novigradu i plaža Girandella u Rapcu.
- <https://mitomed-plus.interreg-med.eu/what-we-do/green-beach-model/>

Poreč, 20. svibnja 2021.

ISTARSKA ŽUPANIJA REGIONE
ISTRIANA

Village for all“ – V4A

- Tvrta specijalizirana za pristupačni turizam koja pomaže javnim i privatnim tijelima, udrugama i tvrtkama u svim aktivnostima koje se odnose na razvoj i vođenje kampova prilagođenih osobama s posebnim potrebama.
- Projekt certificiranja i prilagodbe sadržaja i usluga turističkih kampova osobama s posebnim potrebama.
- Tvrta je osmisnila i upravlja međunarodnom oznakom, certifikatom V4A.
- Projekt se provodi uz potporu Ministarstva turizma na temelju terenskog obilaska kampova.
- Nositelj certifikata V4A u Hrvatskoj su kampovi Zablaća na Krku, Bi Village u Fažani, Čikat na Malom Lošinju, Stoja u Puli i Solaris u Taru.
- https://www.villageforall.net/wp-content/uploads/guideV4a/ENG/Village4All_ITALIA_2020-ENG_web.pdf

EU ORGANIC

- Vizualni identitet organskih proizvoda proizvedenih u Europskoj uniji.

EKOLOŠKI PROIZVOD

- Proizvod, koji je proizведен i označen sukladno s odredbama Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i propisa.

NATURA 2000

- Ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije.
- Cilj je očuvati ili ponovno uspostaviti povoljno stanje više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta te oko 230 prirodnih i poluprirodnih stanišnih tipova.

BLUE ANGEL

- Oznaka za proizvode i usluge prihvatljive za okoliš i klimu.
- Postavlja visoke standarde za ekološki prihvatljiv dizajn proizvoda.

ISTARSKA
ZUPANIJA REGONE
ISTRIANA

ISO STANDARDI

- ISO 50001 – sustav upravljanja energijom
- ISO 9001:2015 - sustav upravljanja kvalitetom
- ISO 14001 – sustav upravljanja okolišem

HACCP

- Osiguravanje zdravstveno ispravne hrane.

Institut za poljoprivredu i
turizam

Institute of Agriculture and
Tourism

SGS

Certificiranje sustava upravljanja u skladu s međunarodnim i nacionalnim normama kao i sukladno specifičnim zahtjevima klijenata.

HALLAL

Predstavlja ukupnost karakteristika proizvoda ili usluga koje su u skladu s islamskim propisima i ispunjavaju atribute kvalitete te su kao takvi dopušteni potrošačima hrane islamske vjeroispovjesti.

ISTARSKA ŽUPANIJA REGIONE
ISTRIANA

Institut za poljoprivredu i
turizam

Institute of Agriculture and
Tourism

OZNAKE U HRVATSKOJ

SAFE STAY IN CROATIA

- Nacionalna oznaka sigurnosnih protokola u turizmu i ugostiteljstvu.
- Projekt provodi Ministarstvo turizma i sporta.
- Dodjeljuje se besplatno dionicima iz hrvatskog turističkog sektora i ostalima; prijevoznicima, zračnim lukama, kolodvorima, nautičkim lukama i marinama, a koji se prijave u sustav te ispune prijamni obrazac kojim potvrđuju i jamče poštivanje i provođenje aktualnih zdravstvenih i sigurnosnih preporuka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.
- Omogućava lakše prepoznavanje destinacija, pružatelja smještaja, prijevoza, turističkih atrakcija i slično koji su usvojili nacionalne i svjetske standarde zdravstvene i higijenske zaštite.
- <https://www.safestayincroatia.hr/hr/>

Poreč, 20. svibnja 2021.

ISTARSKA ŽUPANIJA
REGIONE ISTRIANA

„Sustainable Hotel Certificate“ - projekt UPUHH-a

- Certifikat „Zeleni hotel“ jamči da objekti u svom poslovanju i svakodnevnim aktivnostima prate svjetske trendove održivog poslovanja, kao što je energetska učinkovitost, zaštita okoliša i razvijanje svijesti o njoj, ušteda vode i energije, kontrola ispuštanja emisije CO₂, edukacija zaposlenika, nabava, prodaja, marketing i PR.
- Kriteriji za definiranje zelenog hotela precizno su razrađeni za devet skupina; upravljanje održivošću, nabavu, prodaju, marketing i PR, okoliš, energetsku učinkovitost i ljudske potencijale.
- UPUHH - vodeće je profesionalno poslovno udruženje u hotelijerstvu i turizmu u Hrvatskoj s dugoročnim razvojnim ciljevima u hotelijerstvu.

Sustainable
Hotel

CERTIFIED BY
UPUHH

ISTARSKA
ZUPANIJA REGONE
ISTRIANA

Q"PRAVILNIK

- Oznaka kvalitete ugostiteljskog objekta – za hotel.
- Cilj i svrha je tržišna prepoznatljivost i poticanje i nagrađivanje hotela.
- Oznaka kvalitete nije obvezna, dodjeljuje se na zahtjev, omogućuje isticanje u kvaliteti i tržišno vrednovanje, provjerava se svake 3 godine.
- Dodjeljuje se samo hotelima s 3 ili više zvjezdica.
- Oznaku utvrđuje povjerenstvo Ministarstva turizma i tajni gost na temelju 9 kriterija.
- Područja koja se ocjenjuju; sigurnost hotela, kvaliteta uređenja i opreme, zadovoljstvo osoblja i gostiju, suradnja hotela s lokalnom zajednicom.

OZNAKE U ISTRI

ECO DOMUS

- Program označavanja koji provodi Upravni odjel za turizam Istarske županije.
- Cilj je programa poticati privatne iznajmljivače i male turističke objekte na različitost, podizanje kvalitete smještaja te povećanje društvene i ekološke odgovornosti u turizmu.
- Oznaku Eco Domus u Istri trenutačno ima 43 privatnih smještajnih objekata.

OSNOVNE KARAKTERISTIKE ECO DOMUS SMJEŠTAJA;

- Društvena i ekološka odgovornost, cjelovita zaštita okoliša i zdravlja, korištenje eko certificiranih sredstava za pranje i čišćenje, korištenje eko certificiranih toaletnih proizvoda, korištenje prirodnih materijala, štednja vode, štednja energije i sortiranje i recikliranje otpada.

DOMUS BONUS – ISTARSKA KVALITETA

- Predstavlja smještajne jedinice u domaćinstvu građana koji udovoljavaju posebno zadanim kriterijma.
- U pripremi je poboljšanje i nova strategija brenda.

Poreč, 20. svibnja 2021.

ISTARSKA
ZUPANIJA ISTRIANA

ISTRA OUTDOOR

- Odjel za razvoj outdoor proizvoda u Istri na jednom mjestu, u dogovoru sa svim ključnim partnerima.
- Koordinira se razvoj razvojnih projekata i standarda kao što su standardi za biciklističku signalizaciju, unaprjeđenje cestovne biciklističke infrastrukture, prikupljaju se, obrađuju i objavljaju podaci o manifestacijama, koordinira se razvoj biciklističkih staza i specijaliziranih objekata za smještaj (Istra Bike&Bed), organiziraju nastupi na ključnim sajmovima i manifestacijama...
- <http://www.istria-outdoor.com/en/>

ISTRA BIKE & BED

- Sustav smještajnih objekata specijaliziranih za prihvat biciklista (cikloturista).
- Objekti su svrstani u 4 kategorije: Istra bike&bed, Bike hotels, Boutique bike hotels i Bike camps.

Poreč, 20. svibnja 2021.

ISTARSKA
ŽUPANIJA REGIONE
ISTRIANA

Institut za poljoprivredu i
turizam

Institute of Agriculture and
Tourism

HVALA NA POZORNOSTI!